

तदस्माऽऽति तन्नेनाशिषामारम्भवाचनेन सर्वासामाशिषामादावेव यज्ञमानेन परिगृहीतवा-
त्स्वकोया एव सतोः ता एवाशिषः सर्वे ऋविज्ञः (पंवदविज्ञः Cod.) तन्मन्त्रेषु यज्ञमाना-
र्थमाशासते ॥२३॥ एकैकेन मन्त्रेण हस्तद्वयेऽपि कनिष्ठिकादिक्रमेण द्वे अङ्गुली संकोचय-
ति । यज्ञस्य वासोदण्डादिवदस्ते धारयितुमशक्यत्वात् अत एव पौऽक्षान्मन्त्रेण मुष्टिबन्ध-
नमेव प्रत्यक्षधारणमित्यर्थः ॥२५॥ वातेन प्राणेन व्याप्रियमाणवादातो यज्ञः । वैशब्देन वा-
ताद्यज्ञः प्रयुज्यतामित्यादिमन्त्रप्रसिद्धिर्योत्यते ॥२६॥ दोक्षाङ्गत्यर्थं शालाप्रवेशनम् ॥२७॥ ३॥ १॥

अथ दोक्षाङ्गतोर्विधातुमाह सर्वाणीति ॥१॥ सम्पद्यतऽऽति सम्पत् काम्यते कामः स-
म्पाद्याय स्वर्गफलाय । यथा लोके किञ्चित्फलं सिसाधयिषुः आदौ तज्ज्ञात्वा पश्चात्कामयित्वा
तत्साधनमनुष्ठायान्ते तल्लभते एवं त्रिभिः स्वर्गफलमाध्याय चतुर्थेन तत्साधनमनुष्ठाय पञ्च-
मेन तदुद्गृहीतवान्भवति ॥२॥ अथ पुरातनवृत्तान्तप्रदर्शनमुखेनैतेषां स्वर्गाद्ग्रहणे साधन-
तामुपपादयति यज्ञेनेति । see १. ६. २. १. ॥३॥ यथायमिति येन प्रकारेण देवानुष्ठितप्रकारं
ज्ञानद्विर्गृहिभिरयं यज्ञः औद्ग्रभणहेमेन सम्भृतः एवमेतेषामनुष्ठानेनैष यज्ञमानोऽपि यज्ञं स-
म्भृतवान्भवति ॥४॥ अथातो होमस्यैवेति मन्त्रा व्याख्यायन्तऽऽति शेषः । अग्रे यागानुष्ठा-
नात्पूर्वमाकुर्वते (°क्रर्वन्ते Cod.) खलु कुट्टशब्देन तत्प्राग्भावी मनोव्यापारो लक्ष्यते यज्ञेये-
ति (°तेति Cod.) संकल्पयतोत्यर्थः ॥६॥ अनूच्यतऽएवेति एवकार्यावत्यमाह (? °थाव°
Cod.) न विति (व्रिति Cod.) ॥७॥ अनदेव अप्रत्यक्षमिव । अतोऽस्मात् आकृत्याऽऽत्ये-
वमादिकादाक्यात् (कात् कात् वाक्या Cod.) एकमपोन्द्रादिकं देवं नोपलभामहे इति व-
दन्तः ॥११॥ आधोते आध्यानेन विषयोक्ते ॥१२॥ दोक्षणीयेष्टेः सम्बन्धि यदाज्यं ध्रुवाया-
मवशिष्टं तत्पञ्चमाङ्गत्यर्थं जुह्वामवनयेत् एतदेकमवत्तम् अथाज्यस्थाल्याः सकाशात्स्रुवेण
जुह्वामुपरि त्रिरानयति (त्रिपाशनयति Cod.) एवं चतुरवत्तं भवति ॥१७॥ विश्वो देवस्येति
विश्वदेवशब्दश्रवणात् इदं मन्त्रवाक्यं विश्वदेवम् । नयनस्य सवितृव्यापारवात् नेतृशब्दश्र-
वणात्सावित्रम् । मर्तो वुरीतेत्येनेन मनुषैर्वरणीयवाभिधानात् मित्रस्य वरणीयत्वं प्रसिद्धम्
॥१९॥ ४॥ १॥

दोक्षाङ्गतोर्विधायाथ कृष्णाग्निदोक्षामाह दक्षिणेनेति ॥१॥ तर्द्गसमुते इति यथोभयोर्मी-
सप्रदेशयोः सम्बन्धो भवति यथा च तर्दनप्रदेशेषु पश्चाद्भागे उते परस्परं स्यूते भवतः त-
थैकस्योपर्यपरमास्तृणुयात् ॥२॥ तर्हि तस्मिन्नेककृष्णाग्निपक्षे अन्तकमु अन्तप्रदेशमेव पश्चा-
द्भागे प्रत्यस्येत् संकोचयेत् संधिप्रदेशेन द्विगुणीकुर्यात् (णो Cod.) ॥३॥ ज्ञान्वाकन उपवि-
शेत् ज्ञानुकऽआरुह्योपविशेत् (°रुस्थो° Cod.) दक्षिणं ज्ञान्वाच्य ॥५॥ द्रुष्यति दृष्टः कुत्सि-
तगतिर्भविष्यति (कुसित° Cod.) ॥६॥ परिहरति (!) मध्ये परितो वेष्टयेत् । बल्यं बलार्हं
बलकरं वसु नाविन्दन् (!) । व्रतात् तत्साधनात्पयसः ॥१०॥ शाणी शणमयी । पूतयो वान्ति
दुर्गन्धा भवन्ति ॥११॥ तस्याः मुञ्जशाखाभिः मिश्रितत्वं विधत्ते मुञ्जेति । स्तुका केशवेणी सा
यथा सृज्यते तथा सृष्टा निर्मिता भवेत् ॥१३॥ वस्त्रान्तस्य समन्त्रकमुद्गूहनमाह अथेति ।
अग्रे सोमयागात्पूर्वम् ॥१५॥ वासस आक्कादनं विधत्ते अथेति । शिरः प्रोर्णति ॥१६॥ सिग्व-
स्त्रान्तः । कृष्णविषाणोत्पत्त्यर्थमाख्यायिकामाह देवाश्च वाऽऽति ॥१७॥ निपलाशमिव निप-
तितपर्णी वृक्षादिकमिव तद्यथा केवलं कम्पते एवं शिरश्चलते नोवाच ॥२०॥ मत् यस्मा-